

Sygn. akt VI Ga 232/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki

Sędziowie: SO Barbara Frankowska

SO Renata Bober (spr.)

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Kościak

po rozpoznaniu w dniu 3 listopada 2016 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: R. L.

przeciwko: Towarzystwu (...) w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w K. V Wydziału Gospodarczego z dnia 25 maja 2016 r.,
sygn. akt V GC 201/16

I. oddała apelację,

II. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) w W. na rzecz powoda R. L. kwotę 600,00 zł (słownie: sześćset złotych)
tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt **VI Ga 232/16**

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 3 listopada 2016 r.

Powód R. L. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) w K., wniósł o zapłatę od Towarzystwa (...) w W. kwoty 1.543,65 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 9 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

Uzasadniając swoje roszczenie powód wskazał, że w dniu 3 listopada 2014 r. doszło do kolizji drogowej, w wyniku której uszkodzony został pojazd należący do M. R.. Sprawca kolizji posiadał umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawartą z pozwanym. Z uwagi na rozmiar uszkodzeń w pojeździe, poszkodowany wynajął u powoda pojazd zastępczy. W dniu 24 grudnia 2014 r. pozwany przelał na rachunek poszkodowanego środki pieniężne należne z tytułu odszkodowania. W tym samym dniu poszkodowany zwrócił pojazd zastępczy powodowi. Z tytułu wykonanych na rzecz poszkodowanego usług, tj. holowania pojazdu uszkodzonego na parking powoda, wynajmu pojazdu zastępczego, usługi parkingowej oraz wywozu pojazdu z parkingu do stacji demontażu, powód wystawił fakturę na kwotę 3.148,80 zł. W dniu 4 grudnia 2015 r. poszkodowany zawarł z powodem umowę przelewu wierzytelności, mocą której nabył on

od poszkodowanego wierzytelność przysługującą mu wobec pozwanego. Pozwany uznał roszczenie powoda do kwoty 1.543,65 zł brutto.

W dniu 3 marca 2016 r. Sąd Rejonowy w K. Wydział V Gospodarczy, wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, uwzględniający żądania pozwu.

Pozwany zaskarżył nakaz w całości i wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania.

Pozwany wskazał, że uznał co do zasady swoją odpowiedzialność oraz co do zasady roszczenie z tytułu holowania pojazdu na parking, korzystania z parkingu oraz najmu pojazdu zastępczego, kwestionując natomiast okres parkowania powyżej 7 dni oraz dobową stawkę usługi tego rodzaju, stawkę dobową najmu pojazdu zastępczego oraz ryczałt za holowanie do stacji demontażu. Pozwany zarzucił, że zastosowane przez powoda stawki są rażąco wygórowane w stosunku do stawek rynkowych. Podał, że w dniu 18 grudnia 2014 r. przekazał pełnomocnikowi poszkodowanego ofertę najmu pojazdu zastępczego za kwotę 123 zł brutto.

Sąd Rejonowy w K. po dokonanej ocenie materiału dowodowego wyrokiem z dnia 25 maja 2016 r. sygn. akt V GC 201/16 zasądził od pozwanego kwotę 1.543,65 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 9 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty (pkt I) oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.295 zł tytułem kosztów procesu (pkt II).

Sąd wskazał, iż bezspornym jest, że w dniu 17 grudnia 2014 r. doszło do kolizji drogowej, w wyniku której uszkodzony został pojazd marki V. (...) należący do poszkodowanego M. R.. Sprawca kolizji posiadał umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawartą z pozwanym. Przedmiotowa szkoda została zgłoszona pozwanemu niezwłocznie po zdarzeniu. Z uwagi na rozmiar uszkodzeń w pojeździe, uniemożliwiających jego dalsze używanie, poszkodowany w dniu 17 grudnia 2014 r. zlecił powodowi holowanie uszkodzonego pojazdu z miejsca kolizji na parking strzeżony oraz jego przechowanie. Następnie tego samego dnia poszkodowany wynajął u powoda pojazd zastępczy marki P. (...), który był wykorzystywany przez poszkodowanego w takim samym zakresie jak pojazd uszkodzony. Poszkodowany korzystał z pojazdu zastępczego do dnia 24 grudnia 2014 r., tj. do dnia kiedy na jego rachunek bankowy zostały wpłacone przez pozwanego środki pieniężne z tytułu odszkodowania za szkodę całkowitą w należącym do niego pojeździe. W tym samym dniu pojazd zastępczy został zwrócony powodowi. Następnie w dniu 29 grudnia 2014 r. uszkodzony pojazd poszkodowanego został przetransportowany za pośrednictwem powoda do stacji demontażu pojazdów. Sąd podał dalej, że poszkodowany zawarł z powodem umowę przelewu wierzytelności, mocą której nabył od poszkodowanego wierzytelność obejmującą prawo do żądania zwrotu kosztów z tytułu wynajęcia samochodu zastępczego, holowania oraz przechowywania uszkodzonego samochodu na parkingu strzeżonym wraz z wszelkimi prawami z nią związanymi. Z tytułu wykonanych na rzecz poszkodowanego usług, powód wystawił fakturę na kwotę 3.148,80 zł. Dokument ten obejmował następujące usługi: holowanie uszkodzonego pojazdu na parking strzeżony – 615 zł, usługa parkingowa – 369 zł, wynajem samochodu zastępczego klasy C Diesel – 1.549,80 zł, wywóz pojazdu w celu demontażu – 615 zł. W piśmie z dnia 8 stycznia 2016 r. pozwany uznał co do zasady roszczenie powoda, przyznając za holowanie pojazdu kwotę 615 zł, za usługę parkingową 129,15 zł oraz za wynajem pojazdu zastępczego 861 zł, co dało łącznie kwotę 1.605,15 zł.

Sąd Rejonowy uznał, że roszczenie zasługuje na uwzględnienie. Skoro na skutek kolizji drogowej poszkodowany został pozbawiony pojazdu mechanicznego, który służył mu w normalnym, codziennym funkcjonowaniu, to tym samym racjonalne i uzasadnione było wynajęcie pojazdu, który zastąpił pojazd uszkodzony. Nie budził wątpliwości Sądu Rejonowego fakt, iż zastosowana przez powoda R. L. stawka czynszu najmu samochodu zastępczego mieści się wśród stawek rynkowych stosowanych przez inne firmy zajmujące się tego typu działalnością. Poszkodowany decydujący się na najem pojazdu zastępczego nie jest obowiązany poszukiwać firmy, która oferuje najtańsze usługi tego typu. Analiza cennika stosowanego przez inną firmę lokalnego rynku tj. Rent a car direct wskazuje, iż stawka czynszu zastosowana w niniejszej sprawie dla samochodu tej samej klasy wynosząca 221,40 zł brutto, porównywalna jest z czynszami stosowanymi przez tę firmę i nie jest wygórowana. Sąd wziął pod uwagę, że ceny stosowane przez powoda są dla klienta stawkami ostatecznymi. W zawieranych umowach nie są bowiem ukryte żadne dodatkowe koszty. Sąd I instancji uwzględnił fakt, że poszkodowany skorzystał z oferty podmiotu świadczącego usługi w tym

samym mieście, w którym miała miejsce kolizja drogowa. Co istotnie w niniejszej sprawie ceny powoda akceptowane są przez innych ubezpieczycieli w analogicznych sprawach. W związku z powyższym, w ocenie Sądu Rejonowego stawki wynajmu pojazdu zastępczego stosowane przez powoda nie mogą być na tle okoliczności niniejszej sprawy uznane za nadmiernie wygórowane. Bez znaczenia pozostaje przy tym fakt, iż jak twierdzi strona pozwana, w dniu 18 grudnia 2014 r. przekazała pełnomocnikowi poszkodowanego ofertę najmu pojazdu zastępczego za kwotę 123 zł brutto. Należy bowiem wskazać, iż jak wynika z zeznań M. R., nie posiadał on jakiegokolwiek wiedzy na temat rzeczony oferty pozwanego. Nadto nie zostało wykazane przez stronę pozwaną, czy kwota uwzględniona w jej ofercie, była stawką ostateczną, czy uwzględniała również koszty ewentualnego podstawienia samochodu oraz czy klasa pojazdu odpowiadała klasie pojazdu uszkodzonego. Sąd podkreślił, że stawka wynajętego samochodu zastępczego dotyczyła samochodu klasy C, ale w wersji „diesel”, która zgodnie z cennikiem jest droższa od standardowej wersji C. Sąd podał dalej, że dotychczasowe rozważania w sposób analogiczny odnoszą się również do stawek zastosowanych przez powoda w przypadku holowania pojazdu oraz jego przechowania na parking strzeżonym. Stawki te mieszczą się wśród stawek rynkowych stosowanych przez inne firmy zajmujące się tego typu działalnością i są akceptowane przez innych ubezpieczycieli. Sąd wskazał, że korekta przedmiotowych stawek dokonana przez pozwanego, jest arbitralna i pozbawiona jakiegokolwiek wyjaśnienia. W odniesieniu do tych kwestii pozwany w zasadzie ograniczył się do zakwestionowania stanowiska powoda, które ma oparcie choćby w obowiązujących u niego cennikach usług. Powyższe zadecydowało o oddaleniu wniosku pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu techniki samochodowej na okoliczność średniej stawki wynajmu pojazdu klasy C, średniej stawki ryczałtu za holowanie pojazdu i średniej stawki ryczałtu za postój pojazdu na parking. Dołączona do sprzeciwu od nakazu zapłaty opinia biegłego J. D. wydana w innej sprawie nie może być podstawą rozstrzygnięcia tym bardziej, że sam biegły stwierdza brak oficjalnych cenników na usługę holowania w ofertach internetowych, a każda usługa holowania rozpatrywana jest indywidualnie w zależności od zdarzenia drogowego i pory dnia, natomiast odnośnie stawek wynajmu pojazdu zastępczego, stawki przedstawione przez biegłego odnoszą się do okresu wynajmu przekraczającego 14 dni, co istotnie powoduje obniżenie takiej stawki.

W ocenie Sądu Rejonowego brak było również podstaw do nieuwzględnienia okresu przechowania uszkodzonego pojazdu na parking strzeżonym powoda. Pozwany uznał roszczenie w zakresie przechowywania pojazdu przez okres 7 dni, tj. do dnia 24 grudnia 2014 r., kiedy został zwrócony pojazd zastępczy, a poszkodowany otrzymał środki pieniężne z tytułu odszkodowania. Sąd miał na uwadze, iż był to dzień Wigilii Bożego Narodzenia (środa), po której następował okres Świąt Bożego Narodzenia (czwartek i piątek), a następnie weekend. Wrak pojazdu został więc przetransportowany celem jego demontażu w pierwszym możliwym dniu, tj. 29 grudnia 2014 r. (poniedziałek). Ponadto Sąd uwzględnił żądanie dotyczące zwrotu kosztów z tytułu transportu wraku pojazdu do stacji demontażu. Wywóz takiego pojazdu był taryfikowany przez powoda jako holowanie w granicach miasta (stawka 615 zł brutto). Nie budzi wątpliwości Sądu, iż konieczność wykonania usługi tego rodzaju stanowi normalne następstwo szkody, za którą odpowiedzialność ponosi strona pozwana. Mając na uwadze powyższe okoliczności na podstawie art. 822 § 1 k.c. w zw. z art. 35 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych Sąd orzekł jak w pkt I wyroku. Ustawowe odsetki za opóźnienie zasądzone zostały na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. Rozstrzygnięcie o kosztach procesu znajduje uzasadnienie w treści art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku złożyła strona pozwana. Zaskarżając wyrok w całości zarzuciła:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego:

a) art. 361 § w zw. z art. 363 § 1 k.c. polegające na uznaniu, że w adekwatnym związku przyczynowym ze szkodą pozostaje najem pojazdu po stawce 221,40 zł brutto doba jako stawce rażąco wygórowanej w stosunku do stawek rynkowych,

b) art. 361 § w zw. z art. 363 § 1 k.c. polegające na uznaniu, że w adekwatnym związku przyczynowym ze szkodą pozostaje koszt holowania pojazdu po stawce 615 zł brutto doba jako po stawce rażąco wygórowanej w stosunku do stawek rynkowych;

2. naruszenie przepisów prawa procesowego:

a) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną a nie swobodną ocenę dowodów dokonaną w sposób sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego i zasadami logiki polegającą na ustaleniu:

- iż stawka za dobę najmu wskazana przez powoda nie jest rażąco wygórowana i jest stawką rynkową jedynie w oparciu o cennik jednej wypożyczalni z którego nie wynika, aby świadczył usługi na terenie miasta K.,

- iż stawka za holowanie wskazana przez powoda nie jest rażąco wygórowana i jest stawką rynkową nie mając żadnego dowodu jak kształtują się stawki rynkowe za tego typu usługi,

b) art. 227 w zw. z art. 278 § 1 w zw. z art. 162 k.p.c. poprzez pominięcie dowodu z opinii biegłego, podczas gdy ten dowód miał istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, tj. dla ustalenia stawki rynkowej za najem pojazdu segmentu C oraz rynkowej stawki za usługę holowania pojazdu.

Mając na uwadze powyższe zarzuty pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda kosztów procesu. Ewentualnie wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Ponadto wniósł o zasądzenie od powoda kosztów postępowania apelacyjnego.

W odpowiedzi na apelację, powód wniósł o oddalenie apelacji oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu wedle norm przepisanych za postępowanie apelacyjne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy zaznaczyć, że Sąd Okręgowy uznał ustalony przez Sąd pierwszej instancji stan faktyczny, jako prawidłowy i zgodny z zebraniem materiałem dowodowym, a w konsekwencji przyjął te ustalenia za własne. Sąd Odwoławczy podzielił także ocenę prawą stanu faktycznego i ocenę zgromadzonych dowodów oraz wyciągnięte na ich podstawie wnioski, co zwalnia z potrzeby ponownego przytaczania powołanych już trafnych argumentów.

Zarzuty apelacji, tak w zakresie naruszenia prawa procesowego, jak i naruszenia prawa materialnego sprowadzały się w istocie do zakwestionowania przyjętej przez Sąd Rejonowy stawki za wynajem pojazdu zastępczego, a także stawki za holowanie pojazdu. Konfrontując ten zarzut ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym Sąd Okręgowy na wstępie zauważa, że skarżący nie wykazał, aby zastosowane przez powoda stawki najmu pojazdu, oraz holowania były rażąco wygórowane i odbiegały od stawek obowiązujących na rynku, co mógł uczynić przedstawiając choćby przykładowo innych usługodawców, z których usług mógł skorzystać poszkodowany oferujących niższe od zastosowanej przez powoda stawki czynszu najmu pojazdu zastępczego tej klasy i o tym standardzie, co wynajmowany przez poszkodowanego. Okoliczności rozpoznawanej sprawy wskazują, że określone załączoną do pozwu fakturą koszty wynajmu pojazdu zastępczego przez poszkodowanego, to jest 221,40 zł brutto (180 zł netto) dziennie mieściły w obowiązujących stawkach rynkowych. Ustalone w tej wysokości stawki obejmowały jednak, jak to prawidłowo ustalił Sąd Rejonowy, wszystkie koszty związane z wynajmem pojazdu zastępczego. Powód wykazał, że stosuje stawki rynkowe oraz że wszystkie usługi są akceptowane na rynku poprzez przedłożenie zaakceptowanej stawki za pokolizyjne holowanie pojazdu uszkodzonego oraz jego wywózkę w taryfie ryczałtowej jego parkowania na parkingu strzeżonym i wynajmu pojazdu zastępczego w klasie C diesel oraz poprzez przedłożenie cenniku najmu pojazdów zastępczych firmy (...) sp. z o.o. Wskazał przy tym należy, że poszkodowany nie miał obowiązku poszukiwania najtańszego usługodawcy, czy w stawkach średnich, ale odpowiadającego klasie i stanowi pojazdu uszkodzonego (chyba że stawka byłaby rażąco odbiegająca od stawek średnich czego w niniejszej sprawie brak, por. SN w: V CSK 5/11).

W ocenie Sądu Okręgowego to strona pozwana wywodzi korzystne dla siebie skutki ze stwierdzenia, że stawka najmu i holowania zostały rażąco zawyżone. W judykaturze utrwalony jest pogląd, że odszkodowanie przysługujące od ubezpieczyciela obejmuje niezbędne i ekonomicznie uzasadnione koszty naprawy pojazdu, ustalone według cen

występujących na lokalnym rynku (patrz uchwała SN z 13.06.2003 r., III CZP 32/03, OSNC 2004/4/51 i wskazane w jej uzasadnieniu orzecznictwo), zaś poszkodowany nie ma obowiązku poszukiwania warsztatów oferujących najniższe ceny prac naprawczych. To samo należy odnieść do obowiązku poszukiwania przez poszkodowanego firmy, oferującej najem pojazdu zastępczego i holowania w najniższych cenach. Dowód rażącego wygórowania stawek spoczywa na ubezpieczycielu, albowiem, w przypadku stwierdzenia, że poszkodowany uchybił obowiązkowi minimalizacji szkody i doszło do zawarcia umowy najmu po stawkach rażąco wygórowanych, obowiązek odszkodowawczy strony pozwanej się zmniejsza, zatem to ona powinna związane z tym okoliczności wykazywać.

Wniosek dowodowy pozwanego z opinii biegłego nie powinien odnosić się do średnich stawek najmu pojazdu wynajętego, lecz do lokalnych stawek najmu pojazdu odpowiadającego klasie i stanowi pojazdu uszkodzonego, tak aby ustalić czy, a jeżeli tak w jakim zakresie, poniesiony wydatek nie był uzasadniony i celowy. Tym samym okazał się bezzasadnym zarzut naruszenia art. 227 k.p.c. w zakresie, w jakim Sąd Rejonowy oddalił wniosek dowodowy z opinii biegłego. Zgodzić się więc należy z Sądem Rejonowym, że tak sformułowany dowód z opinii biegłego (dla ustalenia średnich stawek czynszu najmu na rynku lokalnym) był zbędny dla rozstrzygnięcia sprawy.

Jedynie zatem dodatkowo należy wskazać, że niewątpliwie przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego jest potrzebne w razie wystąpienia sytuacji wymagającej wiadomości specjalnych. Takimi są wiadomości wykraczające poza zakres wiadomości i doświadczenia życiowego ogółu osób inteligentnych i ogólnie wykształconych. Tymczasem kwestia ustalenia stawki najmu pojazdu zastępczego oraz stawki za usługę holowania pojazdu nie mieściły się w kategorii wiadomości specjalnych. Wiedza w zakresie wysokości stawek najmu pojazdów zastępczych jest ogólnie dostępna w różnego rodzaju reklamach, cennikach i innych źródłach informacji, a zrozumienie i interpretacja zaczerpniętych z nich informacji nie nastęrczają trudności. W ocenie Sądu Okręgowego nawet gdyby istniała możliwość znalezienia tańszej oferty, to poszkodowanemu nie można czynić zarzutu, że z takiej nie skorzystał i zmniejszać należnego odszkodowania. Skoro informacje o stawkach za wynajem samochodu zastępczego są dostępne dla każdego zainteresowanego, to strona pozwana czyniąc zarzut, że poszkodowany wybierając ofertę powódki zapłacił stawkę za wynajem nadmiernie wygórowaną, powinien był taką okoliczność wykazać. Strona pozwana w toku postępowania w pierwszej instancji przyjmowała bierną postawę wskazując, że kwestionuje zastosowane stawki, natomiast nie przedstawiając żadnych własnych twierdzeń ani dowodów co do tego, jaki jej zdaniem powinna być stawka najmu oraz stawka za usługę holowania pojazdu. Dowód taki można przeprowadzić wszelkimi środkami dowodowym, jakie przewiduje k.p.c. Dodać należy, iż konkurencyjni ubezpieczyciele, przy analogicznym najmie pojazdu zastępczego i holowaniu pojazdu uznali w całości te stawki, co wynikało z decyzji ubezpieczyciela, przedłożonej przez powoda w pozwie. Wobec tego, że nie było podstawy do podważania wiarygodności dowodów przedstawionych przez stronę powodową, Sąd Rejonowy słusznie oparł się na zeznaniach i dokumentach.

Ze względów wskazanych powyżej, apelacja pozwanego jako niemająca uzasadnionych podstaw podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w myśl art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 2 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.